

NOVI GROBOVI

ANNA ZUPANČIĆ

Po dolgi bolezni je preminila na svojem domu poznana Anna Zupančič (Zupanic), rojena Grmošek, stara 76 let. Doma je bila iz Martinje vasi, fara sv. Lovrenca na Dolenjskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 52 leti. Ves čas njenega bivanja tu, je živela na 14507 Saranac Rd. Bila je članica društva Mir, št. 142 SNPJ, podružnice št. 10 SZZ, društva sv. Josipa, št. 99 HBZ in Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete.

Tukaj zapušača tri sinove: Joseph, Charles in Louis, štiri hčere: Mrs. Agnes Petscher v Brewster, Ohio. Mrs. Anna Tekančič, Mrs. Rose Knaus in Mrs. Mary Komidar, 16 vnukov in 12 pravnukov ter več sorodnikov. Sogrog Joseph je umrl leta 1931. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.45 uri iz Želetovega pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 uri ter nato v družinsko grobnico na pokopališče Calvary.

ANGELINE SUSTERŠIĆ

Včeraj popoldne je preminila Angelina Susteršič, rojena Konič, stara šele 25 let, stanujoča na 3692 E. 76 St. Rojena je bila v Clevelandu in je bila članica društva sv. Lovrenca, št. 63 KSKJ.

Zapušača žalujočega soproga Johna, ki je sin poznane Susteršičeve družine iz Issler Ct., sina Ronald, starše John in Sophie Konič, ter sestri Mrs. Florence Klares in Mrs. Gertrude Gleason. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.30 uri iz Ferfoliatovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Lovrenca in nato na pokopališče Calvary.

FRANCES BLASKO

Danes zjutraj je preminila v Woman's bolnišnici Frances Blasko, stara 60 let, stanujoča na 22601 Nicholas Ave. Pogreb oskrbuje Želetov pogrebni zavod, 458 E. 152 St. Podrobnosti bomo poročali jutri.

Razstava jedil in hišne opreme

Vsako leto se vrši v mestni dvorani velika razstava pod pokroviteljstvom Cleveland Retail Grocers Association. Razni prodajalci vsakovrstnih jedil ter opreme za domove imajo razstavljene največje izdelke.

Letošnja razstava bo v mnogih ozirih bolj zanimiva kot zadnja leta. Električna liga bo na primer predstavila električno kuhinjsko peč in "freezer", ki bosta takorekoč sama zase govorila in obiskovalcem osebno odgovarjala. Tudi otroci se bodo zanimali za to, ker jih bo imela radovednost, kje se nahaja "majhni mož", ki govori.

Poleg drugih vrst sira bo letos na razstavi tudi importiran sir iz Grosshochstein Emmenthal, Švice in iz Italije. Oddani bodo tudi vzorci za poskušajo.

Direktorij SND

Jutri, v torek zvečer ob osmih se vrši seja direktorija Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Vsi direktorji so vabljani, da se udeležijo.

Djilas pravi, da je Jugoslavija proti ustanovitvi kakršne koli komunistične internacionale

LAKE SUCCESS, 4. nov.—Član jugoslovanskega Politbira Milovan Djilas je včeraj na častniškarski konferenci izjavil, da se Jugoslavija odločno zoperstavlja ustanovitvi kakršne koli komunistične ali pa podobne internacionale.

Djilas, ki je eden od najtesnejših sodelavcev Tita, je dalje rekel, da se socializem ne more vsiliti eni deželi potom "zunanjih intervencij."

"Delavska gibanja se morajo razvijati neodvisno in bi se jih samo odlašalo s organiziranjem centraliziranega svetovnega vodstva," je rekel Djilas, ki je odgovoril na zastavljena vprašanja tikajoča se vrste problemov, ki so se pojavili po objavi resolucije Kominforma, s katero je bilo obsojeno vodstvo jugoslovanske komunistične stranke.

Zadnje čase so začele krožiti govorice, da namerava Tito organizirati novo "komunistično internacionalo", ki bi bila pod vodstvom jugoslovanskih voditeljev. Te govorice je Djilas zavrgel z izjavo:

"Jugoslavija se odločno zoperstavlja ustanovitvi kakršne koli nove komunistične ali pa podobne internacionale. To stališče izvira iz našega splošnega vidika, da bi se demokratična in delavska gibanja morala razvijati neodvisno, na osnovi pogojev in položajev, ki prevladujejo v njihovih državah."

Na vprašanje, če bi komunistične stranke v raznih državah morale imeti medsebojne zveze, je Djilas odgovoril, da bi delavska in demokratična gibanja lahko in bi morala sodelovati v soglasju s principom enakopravnosti.

"Ustanovitev kakršnega koli centraliziranega vodstva, v katerem bi ena določena dežela ali pa gibanje imelo vodilno vlogo, bi samo oviralo dejansko sodelovanje. To pa vsled tega, ker se sedaj stvari razvijajo v smeri vedno naraščajoče enakopravnosti in neodvisnosti in istočasno v smeri vedno bolj tesnega sodelovanja na ekonomskih in drugih področjih."

Djilas je pristavil, da se Jugoslavija čuti obvezno "moralno podpirati" delavska, demokratična in miroljubna gibanja tako dolgo, dokler ta gibanja stojijo na stališču enakopravnosti držav in ljudstev. Toda celo v tem primeru bi ta podpora ne bila materialna.

Jugoslovansko stališče, kar se tiče podpiranja ostalih socialističnih gibanj, je po izjavah Djilasa utemeljeno na prepričanju, da bi "vsako ljudstvo moralo doseči socializem s svojimi lastnimi silami, brez zunanjega vmešavanja." Moralna naloga Jugoslavije pa bi bila, da prepreči "zunanjio reakcionarno intervencijo."

Djilas je bilo zastavljenih več vprašanj z ozirom na "razkol med komunističnimi silami v Evropi." Odgovoril je, da pričakuje "nadaljne politične in diplomatske pritiskove ter provokacije proti Jugoslaviji."

"Te akcije se bodo izjalovile, kakor so se one, ki so bile do zdaj podvzete," je pristavil Djilas.

Kar se same vzhodne Evrope tiče, je Djilas rekel, da se Kominformi (Komunističnemu informativnemu uradu) zoperstavlja tako "buržvazni" ele-

STORITE SVOJO DRŽAVLJANSKO DOLŽNOST!

Ena od glavnih dolžnosti dobrih državljanov je, da se redno udeležujejo volitev, na katerih si izbirajo svoje zastopnike za razne urade — od najvišjega urada predsednika pa do uradov zastopnikov mestnih zbornic (councilmanov).

Jutri bomo ponovno imeli priliko, da izvršimo svojo državljsko dolžnost.

Zadnji teden smo pojasnili glavna vprašanja, ki so v zvezi z volitvami, omenili nekatere kandidate in na splošno opozorili, da pri teh volitvah ni naš namen, da bi vsiljevali enega ali pa drugega kandidata, pač pa podali splošno in objektivno oceno. Prepričani smo, da je vsakemu volileu in volilki jasno, kakšnemu kandidatu bo oddal svoj glas in za kakšno vprašanje bo glasoval ali pa jih zavrgel.

Zelimo še enkrat poudariti, da ameriška demokracija sloni na volji in željah večine. Ta volja in želja je izražena ob raznih prilikah, ko imamo splošne, državne, okrajne, mestne ali pa varde volitve, ko so nam predložene zadeve, ki nas prizadevajo kot državljane. Tako deluje demokracija. Ni samo pravica, pač pa tudi važna dolžnost vseh državljanov, da podprejo in izpolnjujejo funkcije demokratskega reda s svojim polnim udeleževanjem na volitvah.

Torej: udeležite se jutrišnjih volitev in storite svojo državljsko dolžnost!

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

V Sovjetski zvezi izkoriščajo atomsko energijo za razstrelbo planin in regulacijo dveh rek

BERLIN, 5. nov.—Nemški časopis, "Nacht Express," ki izhaja v sovjetskem sektorju Berlina, je danes objavil članek, v katerem je rečeno, da so sovjetski znanstveniki z atomsko energijo razstrelili planine v Sibiriji in začeli spreminjati tek dveh rek—Obe in Jeniseje.

Članek temelji na izjavah, ki jih je podal sovjetski inženir Davidov v poročilu Moskovskemu inštitutu za energijo.

"Prvič v zgodovini človeštva je atomsko energija bila uporabljena za miroljubne namene pri izvedbi ogromnega projekta, ki predvideva spremembo toka sibirskih rek Obe in Jeniseje," pravi "Nacht Express."

"Skalnate ovire Urala in Kavkaza so bile razstreljene s pomočjo atomske energije." (Ural deli evropsko Rusijo od Sibirijske, medtem ko se Kavkaz nahaja v jugo-vzhodnem delu Rusije, blizu Turčije).

Nemški časopis v komentarju na Davidove izjave pravi, da je sedaj svetu pojasnjena uradna sovjetska izjava od 25. septembra glede atomske eksplozije v Sovjetski zvezi.

(Se pred to uradno izjavo je predsednik Truman naznanil, da obstajajo dokazi o atomski eksploziji v Sovjetski zvezi).

Soglasno s poročilom načrt inženirja Davidova predvideva namakanje doline med Kaspijskim in Kara (Aral) morjem z namenom, da bi se spremenilo 75.000.000 akrov v plodno zemljo in preskrbelo letno 82.000.000

Vsaka nova vojna bi izkopalala grob kapitalizmu, je rekel Malenkov na proslavi 32. obletnice revolucije

MADŽARSKA NAPADLA JUGOSLOVANSKO VLADO

BUDIMPEŠTA, 3. nov.—Madžarska je danes obtožila jugoslovansko vlado, da je zavrgla njen predlog, da se ustanovi skupno komisijo, ki bi izvršila preiskavo v zvezi z obmejnim streljanjem preteklega četrtka.

V svoji izjavi je madžarska vlada naznanila, da so jugoslovanski voditelji predlog zavrgli, ker da namenoma želijo "ustvariti vojno hysterijo."

Seja preložena

Članicam podružnice št. 18 SZZ se poroča, da se radi volitev ne bo vršila seja v torek zvečer pač pa v sredo zvečer v Kunčičevi dvorani. Članice se prosijo, da tozadevno upoštevajo in se udeležijo seje v sredo zvečer.

Klub društev SDD

Nocoj se vrši redna seja Kluba društev Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. Prosi se vse društvene zastopnike, da se udeležijo v polnem številu.

Razprodaja

V trgovini Waterloo Furniture na 15428 Waterloo Rd. je še v teku posebna razprodaja na pohištvo za spalnice in sprejemnice, na katerem si prihranite \$100. Izrežite oglas iz zadnje petkove številke "E" in ga vzemite s seboj v trgovino, kjer boste deležni lepega darila. Imajo tudi vse drugo pohištvo po zmernih cenah.

MOSKVA, 6. nov.—Član sovjetskega Politbira in podpredsednik ministrskega sveta Georgij Malenkov je danes na proslavi 32. obletnice sovjetske revolucije izjavil, da bi vsaka nova vojna izkopalala grob kapitalizmu.

Malenkov je obenem poudaril, da Sovjetska zveza, čeprav ima atomska orožja, ne želi vojne in dela vse, kar je v njeni moči, da bi se jo preprečilo. Toda opozoril je, da Zedinjene države snujejo "ameriško svetovno imperijo," v primeri s katero so bili skupni načrti imperialistične Japonske in Hitlerjeve Nemčije pritiklivi.

Malenkov, ki je najboljši govornik v Sovjetski zvezi, je govoril v Bolšoje gledališču. Navzoči so bili mnogi člani sovjetskega Politbira, med njimi Molotov, Kaganovič, Vorosilov, Beria, Bulganin itd. Na proslavi pa so bile zastopane tudi tuje države, med njimi je Zedinjene države zastopal ambasador Alan G. Kirk.

Atomska energija v rokah kapitalistov je sredstvo smrti

Malenkov je v svojem govoru zahteval, da se zniža oboroževanje in prepove uporabo atomske bombe.

"Atomska energija v rokah kapitalistov je sredstvo za sejanje smrti, v rokah sovjetskega ljudstva pa mora in bo služila kot mogočno orožje brezprimernega tehničnega napredka in nadaljnega hitrega porasta proizvodnih sil naše dežele."

"Mi ne želimo vojne," je pristavil Malenkov, "mi delamo vse, kar je mogoče, da bi jo preprečili."

Malenkov je opozoril, da imajo Zedinjene države načrt "za zaslužnjevanje vsega sveta," katerega so si izposodile od "blaznih načrtov Hitlerja in Goeringa" in od "ničmanj blaznih načrtov Tanaka in Toja." Poudaril je, da se ameriški načrti razlikujejo od načrtov Nemcev in Japoncev le v tem, da prekašajo njihove združene načrte.

Topovske hrane ni dovolj ne v Evropi in ne v Aziji

V svojem ostrem napadu na "ameriški imperializem," je Malenkov opozoril, da je cilj Zedinjenih držav "ustvaritev svetovne ameriške imperije, ki bi prekosila vse svetovne imperije za vojnevalce, kar jih je bilo v zgodovini človeštva." Po njegovih izjavah pa to imperijo nameravajo ustanoviti potom "nasilja in novih vojn."

"To ni nič drugega kot zadeva, da se ves svet spreobrne v kolonijo ameriških imperialistov, da se suverena ljudstva spravi v položaj sužnjev."

Navzoči so posebno viharno ploskali Malenkovu, ko je izjavil:

"Ameriška atomska diplomacija je sedaj v celoti izpostavljena zahtevam velika in obsežna razstrelbena dela s pomočjo najnovjših tehničnih sredstev."

"Kar se tiče razstrelitvenega dela, ki je bilo izvršeno in ki se ga še vedno precej pogosto vrši v raznih delih dežele, je mogoče, da je to vzbudilo pozornost izven mej Sovjetske zveze," je takrat naznanila agencija "Tass."

Zedinjene države so mislile, da imajo monopol (na atomska orožja). Toda dejansko Sovjetska zveza ima atomska orožja."

Malenkov je pristavil, da se ameriško ljudstvo več ne more slepariti, češ da ne bo imelo v novi vojni težkih žrtv, ker da bo še vedno dovolj hrane za topeve v Evropi in Aziji. Pristavil je, da imperialisti polagajo upe v vojaške pustolovščine, ker se bojijo tekmovanja s socializmom v mirni dobi.

"Sovjetsko ljudstvo se ne boji tekmovanja s kapitalizmom v mirni dobi. Vsled tega je proti novi vojni, v obrambi miru, čeprav se ljudstvo zaveda in je popolnoma prepričano v svojo lastno nepremagljivo moč."

Malenkov je izjavil, da je osnova ameriških "priprav za novo vojno" Marshallov načrt, ki predvideva amerikanizacijo vseh držav in kontinentov.

Sovjetska atomska bomba

V svojem govoru je Malenkov omenil tudi izjavo agencije Tass od 25. septembra, s katero je bilo naznanjeno, da je Sovjetska zveza imela atomska orožja že v letu 1947.

"Sovjetska zveza ni držala v tajnosti dejstvo, da ima atomska orožja. Leta 1947 je sovjetska vlada naznanila svetovni javnosti, da je skrivnost atomskih bomb končana. Kljub temu pa napihnjeni vojni hujskači, ki so zgubili vsak čut za stvarnost, še vedno nadaljujejo s svojo zloglasno atomsko diplomacijo."

"Sovjetska zveza ne potrebuje razširjevanja, ni ji potrebno, da bi se zatekala vojni kot edinemu izhodu, kakor to delajo kapitalistične države."

"Nikoli v svoji zgodovini ni naša dežela bila obkrožena s sedemdesimi državami, ki bi bile tako prijateljske napram naši državi."

Malenkov je opozoril, da se na mejah Sovjetske zveze nahajajo prijateljske, ljudske demokratične republike kakor so Poljska, Češkoslovaška, Madžarska, Romunija, Bolgarija, Mongolija in severna Koreja, kjer so pred vojno bili na oblasti sovražni režimi in vazali Hitlerja.

Jugoslovanski voditelji so v službi imperialistov

Malenkov je opozoril tudi na novo Kitajsko, ki namesto, da bi bila sužnja tujih kapitalističnih roparjev, je sedaj "velik in prijateljski sosed." Prav tako je pozdravil ustanovitev vzhodnonemške republike in pozval Nemce v zapadnih zonah, naj porurskim magnatom odvzamejo njihov ekonomski in politično osnovo potom radikalnih demokratičnih sprememb.

Kar se tiče Jugoslavije, pa je Malenkov rekel, da zapadne sile pripravljajo oboroženo intervencijo proti ljudski demokraciji, ki mejijo s Sovjetsko zvezo.

"Izvajajo zločinsko, razkolniško delo proti tem državam s

(Dalje na 2. strani)

Frank Derdich

Ena izmed največjih vard v napredujoči euclidski naselbini je tretja varda, v kateri prebiva večina naših slovenskih in hrvatskih družin.

Pri jutrišnjih volitvah za kouncilmana kandidirajo štirje kandidati za zastopnika te tretje varde. Med njimi je Frank Derdich, ki je dobro poznan ne samo v euclidski naselbini, pač pa v splošnem, ker je zelo aktiven na društvenem polju ter pri civilnih podvzetjih. Je predsednik Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. in se splošno zavzema za dobrobit varde.

Delaven je bil za naselbino sedaj, ko ni bil v mestni zbornici, in ste lahko sigurni, da bo v službi izvolitve za kouncilmana, storil še veliko več za vardo in mesto.

Janko Kersnik:

KMETSKA SMRT

Bilo je jeseni, ko je stari Planjavc zopet — menda tretjič v dveh dneh — ogledoval gola rebra na slamnati strehi svoje hiše.

"Prekriti, zakrpati se mora!" je dejal, vzel s police pri oknu zakrivljen nož, velel sinu Antonu, naj pripravi nekoliko škopovnikov ržene slame, sam pa je šel gori v breg do meje, ki je obkrožala njivo in kjer je raslo med robidovjem dokaj mladih belokožnih brez. Pod gramovjem prav na rumenem laporju je slonelo mnogo suhe praproti. Te je stari nabral malo, zmel, jo vložil v nizko kolonjo kraj smrečja, nalomljene gori višje v meji, ter praprotno vžgal. Skopo je plapolal ogejn iz kupa, na katerega je Planjavc še venomer nalagal goriva in gost, bel dim se je iz pokajočega smrečja valil v dolino. Zda je stari vzel nož ter rezal brezovino. Ko je uvidel, da jih bo dovolj, je jemal spet vsako posebej s kupa, jo držal nad plamenom in vil v trto; saj je bil sam vse za svoj don: vratar, tesar, kolar in krovec. Noč je hotel luknje v strehi prekriti in za to je potreboval brezovih trt, da priveže slamo ob prekle.

Bil je že malone gotov s trtami; ozrl se je doli proti domačiji, je li Anton tudi pripravil škopo; nagnil se je preko in zavil z desnice trdo brezovo šibo okoli roke.

Kar mu je zasumelo v glavi. "A-a-a-a-ah!" je zajčal in se po urojenem nagonu porinil stran od ognja; a stal je v gorjem bregu in se je opotekel spet nazaj.

Božje ga je vrglo. Pal je z obrazom naprej, telo malo v stran, na desno držec roke, pomolil se predse. Obe roki sta prišli v plamen, v žerjavico, a on ničesar ne čutil, in da bi tudi bil, ni imel več moči, da bi jih potegnil nazaj. Krče bil prehud in zgubil je zavest.

V tem se je sin Anton, ki je bil ravno privlekel slamo pod kap, ozrl gori proti meji ter videl očetov padec. Glasno kričec je tekel gori, za njim še sestra in dekla in potegnili so očeta iz ognja. Tudi hlapec je pritekkel, drugih sinov ni bilo doma, in prenesli so starca v hišo, na posteljo. Mati Planjavka je hotela pomagati, ali nji je slabo prišlo.

Sedaj je svetoval eden to, drugi to, toda roki sta bili tako opečeni, da si nihče ni upal prijeti jih.

"Kislega zelja in ajdove moke dajte okoli," je svetoval hlapec.

V sili je vsak svet dober. Stari so tako, močili starcu glavo in skoro se je spet zavedal. A sedaj je tulil od groznih bolečin.

Poslali so po duhovnika in po

ranocelnika. Prvi je bil prišel prej, potem drugi. Starec ni mogel več vpiti, ampak apatičen je bil bolj in bolj. Spovedal se je in, ko ga je potem ranocelnik za silo obvezal, kakor je pač znan, je ležal mirno znak in le časih, ko so bolečine postajale neznosne, se mu je izvil hripav "uh-uh-uh" prav iz prsi.

Ranocelnik je odhajajoč postal malo na stopnicah pred vežo in Anton mu je odšel plačilo.

"Ne vem, bo li kaj z očetom ali ne! Umri bodo skoraj gotovo!" je menil zdravnik in potegnil rameni kvičku. Hči je naglas zajkala, sin Anton pa ni izpremenil lica, niti znil besede.

Pozno na večer je bilo, ko so stali vsi domačini okrog očetove postelje. Tudi nekaj sosedov je bilo navzočih.

"Nesreča, je to nesreča!" je zmajeval z glavo sosed Češek. "Umrl boš, Planjavc — umrl — tega noben padar ne ozdravi."

"Saj je tudi ta, naš — tako dejal!" je pritrdil Anton.

Starec je čul te besede, pa mu niso bile strašne; naprosto — kakor tolažilo so mu zvenele.

"Uh-uh-uh," je zajčal; ali to je bil dušek le telesnim bolečinam.

Mati Planjavka je čepela na klopi pri peči, pa jokala ni več; edino hči je še časih zaihtela. Mati je sosedu Češku pošepetala nekaj na uho. Nekoliko časa pozneje je Češek spet odprl usta. "Planjavc — kaj — ko bi po može poslat? Dobro je, če clovek uredi, kar je treba."

Starec se je ozrl z medlim očesom vanj.

"Kaj praviš?" je dejal.

To je bilo prvo vprašanje, prvi govor po duhovnikovem odhodu.

"I — po može pošljimo — testament napravi!" je vpil Češek in se poskusil nasmehniti. "Saj tako — ni nič — vse ni nič!" je pristavil polagoma, pa nihče ni vedel, kaj ni nič ali kaj misli sosed s to besedo.

"Katero pa hočete?" je vprašal Anton, ko oče ni odgovoril.

"Češek je tu," rekel je bolnik počasi, "potem pa Bunček."

"Še eden mora biti," je silil Češek, ki je bil zvedenec v takih stvareh.

Bolnik je prvi izpregovoril. "Zemljišče naj bo Antonovo," je dejal počasi in v odmorih, "drugim po osem sto. Micki pa še kosilo in posteljo in skrinjo, če se omoži —"

"Torej bališče?" je vprašal Češek.

"Ne, samo posteljo pa skrinjo."

"Pa pokopati me mora — z dvema gospodoma!"

"In za svete maše?" vpraša Bunček?

"Sto goldinarjev za rimske

maše, pa za cerkev tudi petdeset goldinarjev!"

"Pa za sedmino?" se je oglašil Martinkovec.

"Tudi sedmino mora napraviti."

"Kar reci—koliko!" je silil Martinkovec, ki je že sedaj požiral slino v mislih, kako se bo jedlo in pilo na sedmini.

"Bo že vedel in bo — vedel!" je zavrnil bolnik, ki je govoril vse razločno, dasi pretrgano.

Molčali so sedaj, akoprav jim je bilo vsem še nekaj na jeziku.

In ker nihče sosedov ni znil, se je oglašila Planjavka tam iz za peči:

"Kaj pa meni?"

"Materi pa — doto, ki jo ima v zemljišču, in pa živež do smrti — pa — kot — pa obleko —"

"In drugega nič?" je zavjaval starka. "Torej zato sem se trudila in delala kakor črna živina?"

Spustila se je v glasen jok. "Saj sem se jaz tudi!" je vzdihnil Planjavc.

"Da me bodo na stare dni od

hiše podili! To sem prislužila!" je tarnala ženica.

Pa nihče izmed mož ni imel razuma za nje bolest.

"Kaj pa dolgovi?" de Češek. "Jeli kaj dolga?"

"Saj ve vsakdo zanj!" je zamrmral bolnik. "Cerkvi je tri sto goldinarjev, pa Juretovemu Pavlu za usnje petnajst goldinarjev in Gostinčarju polpeti goldinar na pijači!"

Sosedje so kimali; za cerkevni dolg so znali vsi, za druga dva ne, ali vedeli so, da je to vse. Planjavc je bil trden kmet.

"To je moje plačilo! Beračit, promati še enkrat."

"Dosti bo imel plačevanja!" je mrmral Planjavc. "Kje bo jemal?"

"To je moje plačilo! Beračit, prosjačit pojdem —"

"Uh-uh-uh!" je zatulil bolnik na glas.

Hči Micika je stopila v sobo in za njo še drugi; poznali so, da je oporoka napravljena.

Planjavc je spet v steno gledal. Mraz ga je jel izpreletova-

ti, sprva polagoma, potem vedno silneje, da se je postelja tresla.

"Umrl bom!" je zdajci rekel na glas in se krčvito skušal vzkloniti kvišku.

"Luč, luč!" je vpila dekla. "Molite, molite!" je velel Bunček in mati Planjavka je pričela moliti na ves glas; vsi so poklekli po tleh, samo Anton na klop ob peči. Preden so izmolili nekaj očenašev za verne duše v vica, je imel Planjavc vse zemeljske skrbi in bolečine za sabo. Ženske so jele jokati, moški pa so se razšli na vse kraje.

Sedaj živi Antonov rod na Planjavi; trd in mehak, surov in nežen, krepak in zdelan, samogolten in dobrodušen, dober in slab — kakor si ga ogledaš. Pa kadar mrjo ti ljudje — jaz sem jih videl že mreti — smrti se ne boje.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA
1146 East 61st St. HE 2730

EAT THE SEED

...and you lose the harvest!

THE MONEY you have today can be the seed that grows into dreams come true. Eaten up today in spendthrift buying, it only gives momentary satisfaction. But planted wisely, it can bring you a harvest of farm or ranch expansion—education for the kiddies—that long vacation trip you've wanted.

Put profits where they grow. Invest every possible penny in U. S. Savings Bonds. Then every \$3 you plant today, will allow you to reap a harvest of \$4 in ten short years.

Dean W. I. Myers of Cornell University, says: "A financial reserve in U. S. Savings Bonds is just as important a part of a well-managed farm or ranch business as is land, livestock, and machinery. Agriculture is a speculative business, and farm and ranch people need to have their financial reserves in the safest possible form and where they will always be readily available. Nothing meets these two requirements as well as United States Savings Bonds."

INVEST IN U. S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement — prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler-Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE. ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

MIŠKO KRANJEC

OS ŽIVLJENJA

ROMAN

POSAMEZNIKI
(Nadaljevanje)

Oče se je naslonil ob delovno mizo. Ko bom star, je mislil. Na to ga doslej ni še nihče opozoril. In tudi sam ni nikdar mislil na to. Prej bi bilo mogoče, kar se niso imeli zemlje, toda kar so imeli pri hiši zemljo, se je zdelo, da se je pomladil. Zemlja mu je prinesla novega življenja in skoraj ni bilo časa misliti na starost. Sicer pa starost je ni tako močno posegla v njegovo življenje, da bi moral ne prenehoma nan jo misliti. Poznal je nepretrgano delo, poznal je vsako skrb, toda starost, je mis-

denarja, da bi lahko izplačal druge, temveč jim bo moral odstopiti zemljo. Vsak odtegne svoje in pri hiši ostane samo, kar pripada nemu.

"Ne," je rekel po kratkem razmišljanju. "Nič se ne boj, ne ti, ne kdo drugi. Jaz bom že ukrenil, da bo prav. Pri nas," je poudaril, "zemlje ne bomo delili. Kdor bo hotel, jo bo lahko imel vso skupaj in če boste vsi tako hoteli, jo boste vsi imeli."

Mati ga je debelo gledal. Ni ga razumel. Ta njihov oče je bil včasih nekoliko čudaški, to je res, ampak kakšne posebne odločnosti ni kazal nikdar.

"Vsi vendar ne moremo imeti zemljo," je fant oporekal. "Ali obdrži vse eden, druge pa izplača, ali pa vsak svoje odtegne; samo to je mogoče. Kaj drugega ni."

"Zato bomo videli," je rekel oče in se mu nasmešnil, kakor bi

pim, jutri Ana krave, Matija pa pojutrišnjem kaj drugega. Tako vsakdo kupi nekaj. Lahko pa se zgodi, da noben ne bo hotel ničesar kupiti. Tako vendar ne pojde nikamor. Eden mora kupovati, dajati denar za vse. Če ima denar, naj ga da, če ga pa ne da, je to njegova stvar. Vsi vendar ne moremo odločati. Kam pa pridemo, ako bo vsakdo vlekel na svojo stran."

"Tako?" se je začudil oče. "Kdo pa prav za prav vleče na svojo stran?"

"Kdo vleče?" je vzkliknil Marko. "Vsi, jaz, Matija, Ana in vi. Počasi bo začela še Katica, nato Tinek in za nekaj let nas bo vlekel devet in še več."

Oče se je zamislil. Hotel je nekaj ziniti, vendar je molčal. Mula je sedla na kruh, skrčil je nekoliko dlan, ujel muho in jo nato zmečkal. Pogled mu je splaval po njegovi družini. Sedel so okoli majhne, premajhne

mize, se stiskali drug k drugemu, tako da so si včasih celo preudarjali in je zaradi tega nastal med njimi često majhen prepri. Na robu, nekako med deco, je sedela na klopi njegova žena. Imela je na skrbi mladež, da se ne bi ščipali med jedjo ali kaj drugega počeli. Ono se je spuščala v razgovor samo tedaj, ako so govorili o kakšnih vsakdanjih, nevažnih stvareh, o ljudeh iz vasi ali o čem podobnem. V takih stvareh, kakor je bila zdaj ta, je pa vedno molčala, prav vztrajno molčala.

Nikamor se ni nagnila. Dalje od nje so bili otroci, njegovi in Anini, tesno drug poleg drugega. Včasih se je kateri nekoliko preveč razgibal in tedaj je bila vselej nesreča pri roki: preudaril je kateremu polno žlico in namizni prt je bil moker, zaradi česar je bilo treba z roko poseči v spor. Nasproti očetu in vse do njega z druge strani so bili nje-

govji najstarejši otroci. Tu je bil drugačen razgovor, kakor na oni strani mize. Ko se je ozrl po njih, so vsi čutili ta njegov pogled in zdelo se jim je, da jih prosi pomoči, prav nje, ki so ga napadli. Toda nobeden se ni ozrl po njem v tem trenutku.

"Tako torej," je rekel in se nasmešnil. Bil je to nasmeš globokega razočaranja, ki ga ni pđičakoval, razočaran, ki se ga je lotevala zadnje čase. "Rado-veden sem, kako naj ukrenem, da boste vsi zadovoljni. Kaj bi ti prav za prav rad?" je vrgel zdaj pogled naravnost na Matijo, takoj nato pa na Marka. A to so bili dorasli fantje, možje tako rekoč. On pa jih je vedno gledal kot otroke, ki se pode po cesti v dolgih flanelastih srajcah, umazani in kričavi. Za tiste vreče je garal vse življenje, kaj boljšega jim ni mogel kupiti. A kam je čas od tedaj že prišel! Matija se je zganil.

MIHAIL SOLOHOV
TIHI DON
ČETRTRA KNJIGA

— Kako pa bova to napravila? — je pobaral Grigorij in na znotraj drgetal od ogorčenja, a se je na vrsto moč trudil, da bi prikrikl občutje, ki ga je prevze-
lo.

— Vse sem premislil: to bova napravila ponoči, s hladnim orožjem, drugo noč se bo pripeljal tisti kozak, ki nas preskrbuje z živcem, prepeljala se bova čez Don, to je vse. Genialno preprosto in brez vsake zvi-
jače!

Grigorij se je z narejeno do-
brodušnostjo zasmeljal in rekel:
— To je umno! Ali povejte mi, Kaparin, ali ste davi, ko ste se namerjali v vas gret
Ste kanili iti v Veške? Vas je Fomin prepoznal?

Kaparin je pazno pogledal do-
brodušno se nasmihajočega Gri-
gorija in se sam nasmehnil, ra-
hlo v zadregi in klavrno.

— Odkrito povedano — da. Veste, kadar gre za lastno kožo, se pri izbiranju sredstev ne po-
mišljamo posebno.

— Bi nas izdali?
— Bi, — je pošteno priznal Kaparin. — Toda vas osebno bi poskusil rešiti neprijetnosti, če bi vas prijeli tukaj, na otoku.

— Zakaj pa nas niste sami pobili. Ponoči bi bilo to kaj la-
hko napravili.

— Tvegaš. Po prvem strelu se drugi . . .
— Odloži orožje! — je zadr-
žano rekel Grigorij in pograbil samokres . . . Spusti, če ne te ubijem pri tej prici! Zdajle bom vstal, te zakril s pleči, da Fomin ne bo videl, ti pa mi vrzi samokres pod noge. Nu? Ne loti se streljanja! Padeš pri prvem gibu.

Kaparin je sedel in mrtvaško blede-
l.

— Ne ubijte me! — je zaše-
petal in komaj premikal bele ustnice.

— Ne bom. Orožje pa bom vzel.

— Izdali me boste . . .
Po zaraščenih licih so se Ka-
parinu udrele solze. Grigorij se je skremžil od pristude in so-
čutja in zvišal glas:

— Spusti samokres! Ne iz-
dam te, čeprav bi te bilo treba! Nu, pravi umazanec si mi! Res, pravi umazanec!

Kaparin je vrgel samokres Grigoriju k nogam.

— Pa brovning? Oddaj tudi brovning. V površniku ga imaš, v napsnem žepu.

Kaparin ga je vzel, vrgel ni-
kelnasto bleščeci se brovning in si zakril obraz z rokami. Vztre-

petaval je od hlipanja, ki ga je stresalo.

— Nehaj ti, nesnaga! — je ostro rekel Grigorij in se ko-
maj zadrževal, tako ga je ime-
lo, da bi ga udaril.

— Izdali me boste . . . Po me-
ni je.

— Povedal sem ti, da ne. Ka-
kor hitro pa odrinemo z otoka, urno poberi šila in kopita. Tak-
šen ni nikomur potreben. Sam si poišči zavetja.

Kaparin je odmaknil roke od obraza. Mokri, škrlatni obraz z nabrekli očmi in drgetajočo spodnjo čeljustjo je bil strahot-
en.

— Zakaj pa ste me potlej . . . Zakaj ste me razorožili? — je jecljaje vprašal.

Grigorij je nerad odgovoril.
— Zato, da me ne boš ustrelil v hrbet. Od vas, od učenih ljudi je mogoče marsikaj pričakovati . . . Pa je še o nekak-
nem prstu besedičil, o carju, o bogu . . . Kakšen opozlek človek pa si . . .

Grigorij se ni ozrl na Kapa-
rina, ampak je počasi odšel k nočišču in kdaj pa kdaj izpljunil obilno pritekajočo slino.

Sterljadnikov je z dreto šival spojko na sedlu in tiho žvižgal. Fomin in Čumakov sta ležala na ponjavi in kakor po navadi kvartala.

Fomin se je kratko ozrl v Grigorija in vprašal:
— Kaj pa ti je pravil? O čem sta govorila?

— Nad življenjem se je pri-
toževal . . . Marnjal je, kakor da bi . . .

Grigorij je držal besedo in ni izdal Kaparina. Toda zvečer je neopazno potegnil iz Kaparino-
ve puške zapirac in ga skrtil. "Vrag si ga vidi, za kaj bi se utegnil ponoči odločiti . . ." — je pomislil, ko se je spravil spat.

Zjutraj ga je prebudil Fomin. Sklonil se je in tiho vprašal:
— Si ti pobral Kaparinu orožje?

— Kaj? Kakšno orožje? Gri-
gorij se je dvignil in stežka poravnal ramena.

Zaspal je bil šele pred jutrom in se ob svitanju silno premrazil. Plašč, kučma in škornji — vse je bilo mokro od megle, ki je legla ob sončnem vzhodu.

— Ne najdem njegovega orožja. Si ga ti vzel? Prebudi se že no, Melehov!

— Nu, jaz. Kaj pa je? Fomin je molče odšel. Grigo-
rij je vstal in otresel plašč. Čumakov je malo vstran pripravil zajtrk: splaknil je edino skledo v taborišču, pritisnil na prsi hlebec kruha, odrezal štiri enake rezine, nalil iz vrča v skledo mleka, odlomil kos trdo kuhane kaše in se ozrl po Gri-
goriju.

— Danes, Melehov, pa dolgo pogaš. Poglej, kje je že sončece!

— Kdor ima čisto vest, zme-
raj dobro spi, — je dejal Sterljadnikov in brisal ob rob plašča čisto umite lesene žlice. — Vi-
diš, Kaparin pa vso noč ni spal, samo premetaval se je . . .

Fomin se je molče nasmehnil in pogledal Grigorija.
— Pojdite zajtrkovat, razboj-

nički! — je predlagal Čumakov.

— Prvi je zajel z žlico mleko in odgriznil dobre pol rezine kruha. Grigorij je vzel svojo žlico, se pazno ozrl po vseh in vprašal:

— Kje je Kaparin?
Fomin in Sterljadnikov sta molče jedla. Čumakov je uprto srepl v Grigorija in tudi molčal.

— Kam ste deli Kaparina? — je pobaral Grigorij in motno za-
slutil, kaj se je zgodilo ponoči.

— Kaparin je že daleč, — je odvrnil Čumakov in se mirno zasmeljal. — V Rostov je odpla-
val. Zdaj se bržkonč že pri Ho-
prskem ustju kotali . . . Vidiš, tamle visi njegov polukožu, po-
glej.

— Ste ga res ubili? je vpra-
šal Grigorij in se bežno ozrl po Kaparinovem polukožu.

Tega bi prav za prav ne bilo treba spraševati. Tudi tako je bilo vse jasno. Niso mu takoj odgovorili, zato je ponovil vpra-
šanje.

— Nu, jasna stvar, ubili, — je dejal Čumakov in prikrikl s trepalnicami sive, žensko lepe oči. — Jaz sem ga. Imam pač tako dolžnost, da pobijam ljudi.

Grigorij se je pazno zazrl vanj. Zamolkli, rdeči in čisti obraz Čumakova je bil spokojen in celo vesel. Belkaste brke z zlatastim odtlenkom so se ostro odražale na zagorelem obrazu, podčrtavale temno barvo obrvi in nazaj počesanih las. Bil je resnično brdeč in pohleven na videz, ta vrli krvnik Fominove tolpe . . . Položil je na plahto žlico, si s hrbtno stranjo roke obrisal brke in rekel:

— Zahvali se Jakovu Jefimi-
ču, Melehov. Samo on je rešil

tvojo dušico, če ne, bi zdajle s Kaparinom vred plaval po Do-
nu . . .

Čumakov je lagodno, s pre-
sledki začel govoriti:

— Kaparin se je očitno ho-
tel predati in se je včeraj s te-
boj o nečem dolgo pogovarjal. Nu, midva z Jakovom Jefimi-
čem sva sklenila, da ga bova rešila greha. Ali mu lahko vse povem? — Čumakov se je vpra-
šujoče zazrl v Fomina.

Ta je pritrdilno pokimal z zobmi zdrbil nerazkuhanu pše-
no in nadaljeval povest:

— Pristavil sem si snoči hra-
stovo poleno in dejal Jakovu Je-
fimiču: "Obadva, "Kaparina in Melehova, bom ponoči pospra-
vil." Pa mi pravi: "Kaparina le daj, Melehova pa ni treba." Gle-
de tega smo se sporazumeli. Pri-
plazil sem in ko je Kaparin za-
spal, sem prisluhnil, tudi ti si spal in smrčal. Nu, pripil sem se in ga trknil s polenom po betici. Niti z nožicami ni po-
brcal naš štabni stotnik! Tako

sladko se je stegnil in jenjal ži-
veti . . . Natihoma sva ga preis-
kala, ga potem prijela za noge in za roke, ga odnesla na breg, sezula škornje, površnik, polu-
kožu — pa v vodo z njim. Ti pa si kar spal, prav ničesar se nisi zavedal . . . Blizu tebe, Melehov, je bila nocojšnja noč smrt! Prav pri glavi ti je stala. Čeprav je Jakov Jefimič, rekel, da te ne smem pobiti, sem ven-
dar mislil: "Le o čem sta se ne-
ki podnevi pomenila? Slabo, ka-
dar se izmed petorice začneta dva držati sama zase in uganja-
ti skrivnosti . . ." Pritihotupil sem se k tebi in te že hotel lop-
niti s kolcem, tedaj pa si mi-
slim — udrihni ga s krepelom, ampak ta vrag je krepak ko bik, planil bo začel streljati, če ga ne boš precej prvokrat omotil . .

Nu, Fomin mi je spet vse sku-
paj pokvaril. Prišel je in zaše-
petal: "Ne dotakni se ga, naš človek je, njemu lahko zaupa-
mo." Tako je torej bilo, potlej pa se nam je zdelo nerazumljivo, kam je zginilo Kaparinovo orožje. In tako sem odšel od te-
be. Nu, ampak trdno si pa spal, da nisi slutil nesreče!

(Dalje prihodnjič)

SPALNO SOBO
SE ODDA V NAJEM POSTENI OSEBI.
Vpraša se na
1317 E. 55 St.
ali pokličite **UT 1-6138**

ŽELIMO DOBITI
HISO ZA 1 ALI 2 DRUŽINI
ČE IMATE NAPRODAJ.
pokličite
IV 7646
REALTOR

THE CLEVELAND PLAIN DEALER
THE CLEVELAND PRESS
THE CLEVELAND NEWS
VSE DELAVSKE UNIJE

URGIRAJO VAS, DA ponovno izvolite
THOMAS A. BURKE
ŽUPANOM
MESTA
CLEVELAND

X VOLITE ZA THOMAS A. BURKE
BURKE FOR MAYOR—INDEPENDENT COMMITTEE—W. C. SHEPARD, Chairman

RUDOLPH KNIFIC
naznanja, da je bil imenovan za
agenta

Republic Insurance Co., Dallas, Texas
State Auto Mutual Insurance Co., Columbus, Ohio

Nudimo popolno zavarovanje proti ognju, nevihti, avtni nesreči, poškodbam, za zlatnin, kozukih, godbenih instrumentih.

POPOLNO ZAVAROVANJE VAŠEGA AVTA PO NIZKI CENI
820 East 185 Street
IVanhoe 7540 KEnmore 0288

ZA SPLOŠNI NAPREDEK V EUCLIDU
volite za
FRANK DERDICH
ZA COUNCILMANA v 3. VARDI
(Neodvisni kandidat)
Mestne volitve, 8. novembra 1949

Volite . . . ZA
IZDAJO MESTNIH IN OKRAJNIH BOND
OKRAJNO ČARTER KOMISIJO

PISARNIŠKO SESTAVLJENO OBLIKO GLASOVNICE

Glavne volitve, 8. novembra
THE CLEVELAND CHAMBER OF COMMERCE
Na uslugo Clevelandu izza 1848

Volite "YES" za okrajno čarter komisijo

da preštudira našo okrajno vlado in sestavi čarter, ki vam bo predložen za odobritev prihodnje leto.

X YES SHALL A COUNTY CHARTER COMMISSION BE CHOSEN?

Sledeči so najbolj kvalificirani kandidati—spisati dober čarter, so zastopniki narodnostnih skupin, pošte-
ni, inteligentni—podpirani po vseh clevelandskih me-
ščanskih časopisih in mno-
gih civilnih, socialnih in podpornih organizacij.

Oni vam bodo služili brezplačno. Vaš glas "YES" ne bo zvišal vaših davkov.

Kandidatje za okrajno čarter komisijo
Volite za ne več kot petnajst

- X Charles A. Carran
- X Albert I. Cornsweet
- X A. I. Davey Jr.
- X Alexander I. DeMaioribus
- X Eleanor F. Dolan
- X Wendell A. Falsgraf
- X Malcolm C. Heed
- X Stanley Klonowski
- X Jessie H. Portman
- X Robert J. Shoup
- X Kenneth J. Sims
- X Sam M. Sponseller
- X Robert A. Weaver
- X Charles W. White
- X James M. Carney

A. Malnar
CEMENTNA DELA
1001 E. 74 St. — EN 4371

Moški in ženske, ki morajo nositi OPORE (TRUSSES) bodo dobro postreženi pri nas, kjer imamo moškega in ženskega, da umirita opore.

MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — IV 9611

JOE GORNIK
na 15625 HOLMES AVE.

ŠE VEDNO
dela nove in popravlja stare moške in ženske obleke. Krajša in podaljšuje ženska krila po najnovejši modi.
Se priporoča
J. GORNIK

Any harm in a nap after Thanksgiving Dinner?

To most of us a nap after Thanksgiving dinner is as much a part of Thanksgiving as the turkey itself. And there's no harm in that if we don't stay asleep to the responsibilities that go with the good things we have to be thankful for . . . the good things we enjoy only because we are a free people.

But too many of us go right on napping year after year.

45 million Americans failed to exercise their right to vote in the last presidential election! They were asleep to one of the most fundamental duties of free Americans.

How many millions more of us are asleep to our other duties as citizens of a democracy? How many of us are napping when we should get out to our Town Meetings and other civic government groups? How many millions of us pay union dues and don't vote in union elections—own stock but throw away our proxies? How many of us dodge jury duty?

These are our rights as free people! These are the rights we'd all hate to lose — yet so many of us do so little to help keep them. We must do more than give thanks for the good things freedom gives us—on Thanksgiving or any other day of the year. We must work to keep our freedom. We have a government "of the people"—and only the people themselves can make it work right!

It takes 150 million full-time, wide-awake citizens to keep our democracy going—strong!

EVERY HOME should have this guide to the Rights and Duties of an American.

Do you know your rights? Do you know the nine keys to good citizenship . . . the how and why of each? You'll find all this useful information and many other interesting facts about your country in this handy little booklet. Send 25c to the American Heritage Foundation, 17 East 45th Street, New York City.

Are you a full-time citizen? Check Here!

You're working for Freedom if you can answer "yes" to the questions below.

1. Do you find out election issues?
 2. Do you vote intelligently in all elections?
 3. Do you serve gladly on juries?
 4. Do you join local civic groups?
 5. Do you vote in union elections and stockholders' meetings?

As part of the American Heritage Foundation's Program this is contributed in the public interest by

ENAKOPRAVNOST